

Gäller för: Vuxenpsykiatri, Område III, NU-sjukvården
Innehållsansvar: Désirée Ricken, (dsiri1), Sektionschef
Godkänd av: Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-08-30

Giltig till: 2026-08-30

Läkemedelsbehandling akut agitation och beteendestörningar

Bakgrund

Behandling av patienter med akut agitation och beteendestörningar kräver ofta insats av läkemedel. Det är ett stort ingrepp som kan behöva utföras under tvång. Det finns flera internationella guidelines, vilket kan leda till osäkerhet i val av preparat.

Syfte

En enhetlig rutin som gäller inom psykiatriska kliniken NU-sjukvården.

Medicinska förutsättningar och riskbedömningar

Orsak till agitation:

- Somatiskt?
- Drogutlöst?
- Psykos?
- Manipulativt?

Risker:

- Övermedicinering.
- Inskränkt andning.
- Cirkulationskollaps.
- Terapeutisk relation kan skadas.
- Underliggande somatiska risktillstånd, t ex. WPW-syndrom.
- Läkemedelsinteraktioner.

I samband med akut medicinering kryssas övriga läkemedel.

Efter medicinering övervakas vitalparametrar. Överväg EKG vid behov.

Oral medicinering

Bensodiazepiner:

- Stesolid 10mg (max 60 mg/dygn),
- Temesta 2-4 mg (max 10 mg/dygn) – särskilt icke psykotisk agitation. **OBS!** Beroendepatienter.
- Theralen 40 mg/ml (max 4 ml/dygn),
- Lergigan 25-50 mg (max 150 mg/dygn),
- Atarax 25-50 mg (max 150 mg/dygn)
- Olanzapin 5-10 mg (max 30 mg/dygn) särskilt psykotisk symtombild. **OBS!** Ge läkemedlet tid att få effekt innan upprepning!
- Kombination bensodiazepiner/antipsykotisk medicinering.

Vid utebliven effekt

Intramuskulär medicinering **icke-psykotiskt tillstånd:**

- Ativan (Lorazepam) 2-4 mg (max 12 mg/dygn) **OBS!** Beroendepatienter.
- Phenergan 50-100mg (max 200 mg/dygn) **OBS!** Kraftfullt sederande.

Vid utebliven effekt efter adekvat tidsintervall (1-2 timmar) följ i.m.-medicinering psykotiskt tillstånd

Intramuskulär medicinering **psykotiskt tillstånd:**

- 1a. Ativan 2-4 mg + Haloperidol 5-10 mg (max 20 mg/dygn)
- 1b. Olanzapin/Zyprexa 10 mg (max 20 mg/dygn) vid måttlig beteendestörning. **OBS!** Får ej kombineras med Ativan inom en timme: andningsdepression.
2. Phenergan 50-100 mg (kan upprepas)
3. Ativan 2-4 mg vid utebliven effekt

Vid utebliven effekt:

Överväg Clopixol-accutard 50-100 mg: ges helst inte innan intagningsbeslut, max total dos ska inte överskrida 400 mg, lång halveringstid.

Vid utebliven effekt:

Överväg intravenös behandling/sedering: kontakt med bakjour och IVA-bakjour.

Vid utebliven effekt efter upprepade uppvakningsförsök; överväg ECT.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Vuxenpsykiatri, Område III, NU-sjukvården

Innehållsansvar: Désirée Ricken, (dsiri1), Sektionschef

Godkänd av: Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10094-1515470546-115

Version: 4.0

Giltig från: 2024-08-30

Giltig till: 2026-08-30